

## O věrnosti bibli

Poslední zasedání synodu ČCE rozhodlo o možnosti požehnání pro stejnopohlavní páry. Vzápětí někteří kazatelé a sbory zveřejnili petice požadující revokaci tohoto usnesení a vybízejí církve k pokání, protože je podle nich v rozporu se svědectvím Písma.

Připouštím, že si nad důsledky formálního potvrzení stejnopohlavních párů může někdo klást vážné otázky a nechci je zlehčovat. Rozhovor o nich považuji za důležitý. Chci se ale vymezit vůči té samozřejmosti, s jakou odpůrci usnesení synodu prezentují svůj pohled jako projev věrnosti bibli a jeho zastáncům ji upírají, jakoby byla každá interpretace jenom výrazem svévolné moderní benevolence.

Tento svůj přístup opírají o doslovné znění několika biblických výroků především z biblické knihy Leviticus a začátku listu Římanům. Sami jsou ovšem v této mechanické doslovnosti nedůslední a bibli citují výběrově. I jejich přístup je tedy interpretací, ovšem nereflekтовanou, nepřiznanou a proto nekriticky podléhající vlastním zvykům a osobní předpojatosti.

Pokud by to tak nebylo, museli by přiznat stejnou platnost i ostatním ustanovením zákona svatosti a prosazovat je a hájit se stejnou vehemencí. Museli by například dodržovat pravidla o nečistých zvířatech a očišťování rodiček. S kožními chorobami by nesměli chodit k doktorovi, ale za farářem. Nesměli by si dát jelito ani prejt a jíst pouze maso rituálně zbavené krve. Museli by respektovat mnohoženství, vzpurné syny a všechny, kdo se dopustili nevěry, kamenovat a za zmrzačení mrzačit stejným způsobem viníky. Svoje příkrývky by ze všech stran museli opatřit střapci apod.

Ve své nepřiznané výběrovosti také nepřehlíží jenom historicko-kritický výklad bible, který mohou považovat za scestný, ale bibli samotnou. Ani výroky, které se týkají homosexuality, nečtou pozorně a v biblické souvislosti. To, proti čemu se Leviticus vymezuje, označuje výslovně jako způsoby země Egyptské, ze které byl lid vyveden, a jako způsoby země Kenaanské, kterou jim Hospodin daroval. Jde tedy o zcela určitou dobovou praxi, která měla v těchto zemích a jejich náboženstvích specifický význam. Apoštol Pavel zase na začátku listu do Říma vůbec

nepíše o homosexuální orientaci, ale o heterosexuálech, kteří se pro homosexuální chování rozhodli ze své libovůle, vyměnili jedno za druhé.

Zákon svatosti navíc v Leviticu vůbec nekodifikuje ideál monogamie, ale upravuje bez jakéhokoli zpochybnění mnohoženství. Kdo bere bibli opravdu vážně, tomu také neujde, jak jsou v ní zmínky o homosexualitě, na rozdíl třeba od přikázání o sobotě, kritiky zbožné samospravedlnosti nebo lásky jako podstatě zákona, okrajové.

Tito domnělí zastánci bible také úplně pomíjejí, jak samotná bible s jejich mechanickým pojetím doslovné poslušnosti polemizuje a jak se přístup samotného Ježíše od toho jejich liší. Mnoho evangelijních příběhů ukazuje, jak Ježíš nejen ustanovení Mojžíšova zákona, ale samotná přikázání desatera vnějšně překračoval a začátek 12. kapitoly Matoušova evangelia vysvětluje proč. V doslovném pojetí by si totiž jednotlivá přikázání zákona protiřečila. Toto napětí odhaluje, že se nejedná o obecná a za všech okolností platná pravidla. I zákon má svůj vnitřní princip a řád, který určuje, co má přednost. Právě ten, kdo mu chce být věrný, se neobejde bez toho, aby nad ním přemýšlel a hledal jeho smysl. Ježíš ho zde formuluje citací proroka Ozeáše, který oznamuje podstatu boží vůle: „*Milosrdenství chci a ne oběť*“. A právě těm, kdo mechanicky uplatňovali přikázání, připomíná: „Kdybyste věděli, co znamená ‘milosrdenství chci, a ne oběť’, neodsuzovali byste nevinné.“

Z evangelijního příběhu je také zřejmé, že prvořadost milosrdenství neznamená výjimku v neodkladných případech. Milosrdenství je naplněním přikázání. Proto to, co slouží pomoci, pochopení pro druhého a pro jeho situaci a nouzi, co slouží přejnému vztahu k němu a zájmu o něj, nikdy nemůže stát proti nim, nikdy nemůže být jejich porušením. A naopak přijímáme-li přikázání jen jako metr na druhé, jako ospravedlnění našeho nezájmu a nepochopení, jako překážku dobré vůle, proviňujeme se proti nim, i kdybychom je sebedůsledněji zastávali a vnějšně přesně dodržovali.

Rozdílnost pohledu tedy není, jak to samozřejmě předkládají kritici synodního usnesení, otázkou věrnosti bible na jedné straně a módní benevolence, která se na bibli neohlíží, na straně druhé. Je to spíš otázka poctivosti, která reflektuje, že každé naše čtení bible je interpretací, a proto při vědomí našich mezí ponechává jako apoštol Pavel ve 14. kapitole zmíněného listu do Říma svobodu k osobní odpovědnosti.